

*Tai vienas tų romanų,
kuriuos ne skaitai, o išgyvevi.*

Il Quotidiano

Gianfranco Calligarich

Paskutinė vasara
mieste

baltos lankos

Gianfranco Calligarich

Paskutinė
vasara
mieste

romanas

Iš italų kalbos vertė Lina Gaučytė

baltos lankos

Juk galų gale visada šitaip būna. Žmogus visaip stengiesi likti nuošalėje, o tada vieną gražią dieną, net ir pats nesupratęs kaip, įsipainioji į istoriją, nuvedančią tave tiesiai pabaigon.

Aš pats mielu noru nebūčiau puolęs varžytis. Pažinojav gausybę įvairių žmonių – ir daug pasiekusių, ir net siekti dar nepradėjusių, tačiau anksčiau ar vėliau visų jų veidai apniukdavo tokiu pačiu nepasitenkinimu, tad padariau išvadą, jog gyvenimą geriau tiesiog stebėti. Tik nenumačiau, kad vieną lietingą praeitų metų pavasario pradžios dieną kišenėje neturėsiu nė skatiko. Visa kita nutiko taip, kaip ir nutinka, – savime. Noriu iškart pasakyti visiems, kad nieko nekaltinu, – gavau savo kortas ir jomis lošiau. Daugiau nieko.

Be to, ši įlanka nuostabi. Saracėnų tvirtovė didingai stūkso ant uolėto kyšulio, per kokį šimtą metrų nutįsusio į jūrą. Atsisukęs į krantą matau akinamo baltumo paplūdimį, už kurio žaliuoja žemi Viduržemio jūros regiono krūmokšniai. Dar toliau – trijų eismo juostų greitkelis, šiuo metų laiku tuštutėlis. Jo tuneliai kiaurai skrodžia saulėje spindinčių uolėtų kalnų grandinę. Žydras dangus ir skaidri kaip krištolas jūra.

Nebūčiau galėjęs pasirinkti geresnės vietos.

Visada mylėjau jūrą. Nuo paauglystės dairydavausi po pajūrį; matyt, paveldėjau kažką tokio, kas pastūmėjo mano senelį praleisti jaunystę po Viduržemio jūrą plaukiojančiuose prekybiniuose laivuose, prieš išmetant inkarą Milane ir tame niūriame mieste priperint namus vaikų. Teko pažinti tą senelį. Slavų kilmės senis pilkomis akimis mirė supamas gausaus provaikaičių būrio. Paskutiniais žodžiais, kuriuos sugebėjo ištarti, paprašė jūros vandens. Mano tėvas buvo vyriausias sūnus, todėl paliko vieną mano seserų prižiūrėti savo pašto ženklų parduotuvėlės ir mašina išvažiavo į Genują. Važiavau su juo. Man buvo keturiolika; prisimenu, visą kelią vienas kitam nepratarėme nė žodžio. Mano tėvas niekad nebuvo plepys, o aš, kadangi jau ir taip kėliau rūpesčių dėl mokyklos, buvau daugiau nei suinteresuotas nepraverti burnos. Tai buvo trumpiausiai trukusi mano kelionė prie jūros – tik kol prisėmėme butelį vandens. Taip pat ir pati nereikalingiausia, nes mums grįžus senelis jau buvo beveik be sąmonės. Tėvas nuprašė jam veidą vandeniui iš butelio, tačiau neatrodė, kad seneliui tai būtų labai patikę.

Po kelerių metų kaip tik jūros trauka pastūmėjo mane išvažiuoti gyventi į Romą. Atlikus karinę tarnybą iškilo klausimas, ką toliau gyvenime veikti. Tačiau kuo labiau dairiausi aplinkui, tuo sunkiau sekėsi apsispręsti. Mano draugai turėjo labai konkrečių planų: pabaigti universitetą, susituokti ir uždirbti pinigų, – tačiau man tokia perspektyva rodėsi

atstumianti. Tai buvo metas, kai šlamantieji Milane turėjo didesnės svarbos nei paprastai. Metas, kai visą Italiją buvo apėmęs fokusas pavadinimu Ekonominis Pakilimas, arba Ekonomikos Stebuklas, kuriuo man irgi teko šiek tiek pasinaudoti, kai vienam medicininės literatūros žurnalui, kuriam kartkartėmis sukurdavau vieną kitą labai giliai išmąstyta ir taip pat labai menkai apmokamą straipsnį, atsirado proga įkurti skyrių Romoje ir jį įdarbino mane korespondentu.

Mano mama, pasitelkusi įvairiausių argumentus, stengėsi sukliudyti man išvykti, o tėvas nesakė nieko. Tylomis stebėjo mano bandymus įsitvirtinti visuomenėje ir lygino juos su mano vyresnių seserų sėkme – dar būdamos jaunos jos ištekėjo už įmonių tarnautojų, kurie šiaip buvo geri žmonės, nieko neprikiši. O aš naudojausi tuo, kaip ir tada, kai važiavome atvežti seneliui vandens, ir taip pat tylėjau. Mudu su juo niekad nesikalbėdavome. Nežinau, kuris dėl to kaltas, – net nežinau, ar išvis galima kalbėti apie kaltę, tačiau man visada atrodė, kad jeigu būčiau ėmęs ir tiesiai su juo pasikalbėjęs, tam tikra prasme jį būčiau užgavęs. Karas – Antrasis pasaulinis – nubloškė jį toli, nepagailėdamas nė vieno jo taip gerai žinomų bruožų, ir niekas, kam nutinka kas nors panašaus, negali grįžti namo toks, koks buvęs. Kad ir kaip išdidžiai tylėdavo, visada atrodė norintis, jog kažką pamirštume. Galbūt tai, kad grįžo namo sugniuždytas ir kad mums teko išvysti didžiulį jo kūną purtomą elektrošoko. Tam tikra prasme taip ir buvo, o aš, paauglys, jam neatleidau – neatleidau neherojiškos

jo profesijos, jo meilės tvarkai, jo perdėto rūpinimosi daiktais ir nesupratau, kokį siaubingą visa ko niokojimą jam teko patirti, kai tą pačią dieną, vos tik grįžo iš karo, ėmėsi nepaprastai kantriai taisyti seną virtuvės kėdę. Ir vis dėlto dar ir dabar, beveik po trisdešimties metų, jame išliko šis tas kareiviška: kantrybė, laikysena – visada aukštai iškelta galva, įprotis neklausinėti. Dar ir dabar, net jeigu jis nebūtų man davęs nieko daugiau, niekas neprivers manęs pamiršti to bebaimiškumo jausmo, kuris užvaldydavo mane žingsniuojant greta. Nes dar ir dabar mano tėvo žingsnis yra tai, kas labiau nei bet koks kitas dalykas gali mane akimirksniu nukelti atgal į vaikystę, ir dar ir dabar galiu net ir žaliojoje mane supančioje platybėsje staiga vėl atsidurti greta jo, prisiminęs galingą ir minkštą eiseną, kurios, rodėsi, nuovargis negali suteršti. Tas žingsnis bylojo apie tolimus kariuomenės žygius – žingsnis, kuris kažkaip sugebėjo parvesti jį namo.

Tad išsikrausčiau į Romą, ir galų gale viskas būtų buvę, kaip ir turėjo būti, jeigu mano tėvas, visiškai netikėtai atidėjęs į šalį savąjį išdidumą, nebūtų panoręs palydėti manęs į stotį ir nebūtų likęs laukti perone, iki pajudės traukinys. Laukimas buvo ilgas ir nepakeliamas. Jo stambus veidas degte degė nuo pastangų sulaukyti ašaras. Žiūrėjome vienas į kitą ir, kaip visad, tylėjome, tačiau aš supratau, kad atsisveikiname visam laikui, ir viskas, ką galėjau padaryti, tebuvo melstis, kad traukinys pajudėtų ir patrauktų tą širdį veriantį žvilgsnį, kurio niekad nebuvo regėjęs jo akyse. Jis stovėjo perone

nejudėdamas, pirmą kartą buvo žemiau manęs – net mačiau, kokie praretėję jo plaukai, – vis grįžtelėdavo ir pažiūrėdavo į semaforą bėgių pabaigoje. Galingas kūnas nesujudėdavo, stovėjo tvirtai įsirėmęs kojomis per pečių plotį, tarsi rengtųsi atlaikyti smūgį, rankos kaip svarmenys – palto kišenėse, o raudonio išmuštame veide spindėjo akys. Ir kai pagaliau pradėjau suvokti, kad vis dėlto būti vieninteliu sūnumi šį tą reiškia, kai jau buvau beprasiziūjęs ir surinkęs, kad išlipu ir einu pas jį, kad rasime, kaip sutvarkyti savo gyvenimus jų nesugriaunant, traukinys trūktelėjo ir pajudėjo. Štai taip, ir vėl tylomis, buvau nuo jo atplėštas. Pamačiau, kaip traukiniui pajudėjus stambus jo kūnas krūptelėjo. O tada – kaip, man tolstant, jis vis mažėja. Nepajudėjo, nė nekrustelėjo. Paskui visai išnyko.

Laikas, kai buvau gerbiamas, ilgai netruko. Po metų mane atleido. Tiesą sakant, tas laikas galėjo būti ir dar trumpesnis. Mažąjį pasyvų Romos redakcijos darbuotoją pašalino paskutinį, prieš žurnalui užsiverčiant visiems laikams, drauge su stebuklu, kuris jam buvo davęs galimybę atsiversti. Kontora, kurioje dirbau – turėdavau žurnalui surasti šiek tiek reklamos ir kartkartėmis parašyti vieną kitą straipsnį, kuriame reikėdavo girti nepaaiškinamą gydytojų jautrumą literatūrai, – buvo kambarys Umberto laikų viloje iškart už Tibro upės, apstatytas raudonu damastu muštais baldais.

Savininkas Sant Elijos grafas Džovanis Rubinas, išvaizdus atsainių ir šiek tiek dirbtinių manierų penkiasdešimtmetis, iš pradžių palaikydavo atstumą – beveik atrodydavo, kad pas mane užsuka tik tam, kad atvertų iki grindų siekiančius langus, išeinančius į sodą, ir aš galėčiau uosti alyvų kvapą, tačiau galiausiai vis dažniau užsisėdėdavo krėslė priešais mano darbo stalą ir leisdavosi į pokalbius, kurie darėsi vis atviresni ir atskleidė realią finansinę jo padėtį. Kai pasisakė praradęs visiškai viską, nusprendėme vienas kitą tujinti.

Finansinių sunkumų spaudžiamas, jis gyveno užpakalinėje namo dalyje su žmona – apkūnoka ir sunkiai besiorientuojančia blondine – ir atidarydavo duris tik duonkepio pasiuntinukui, o nuo to karto, kai nuėjusi atidaryti durų žmona priešais save išvydo tipą, kuris uždėjo areštą nuostabiam svetainės paaukuotam stalui ir jį išsinešė, buvau privertas tapti šiek tiek nevykusių jų sekretoriumi. Tačiau dariau tai mielu noru. Ypač dėl jo. Man patikdavo, kaip jis įeidavo į mano kabinetą, ranka braukdamas per pilkšvus smilkinius, o tada truktelėjęs alkūnėmis iš po švarko rankovių timptelėdavo švarutėlių marškinių rankogalių kraštelius. – Nagi? – sakydavo, – ką veikiame, dirbame? – Tuomet aš uždengdavau rašomąją mašinėlę dangčiu ir ištraukdavau butelį. Jis niekad nekalbėdavo, kaip būtų tauškęs koks milanietis, apie savo finansinius sunkumus – kalbėdavo tik apie malonius, aristokratiškus dalykus: apie žymius žmones ir ypač apie moteris bei žirgus; kartais papasakodavo tokių nešvankių anekdotų, kad akyse įsižiebdavo ugnelės.

Atėjus vasarai įpratome pereiti į svetainę – ten, kai saulė pasitraukdavo nuo tos namo dalies, tarp sienų, ant kurių buvo likę šviesūs išgabentų baldų šešėliai, grafas skambindavo fortepijonu „Steinway“, o aš klausydavausi jo, išsidrėbęs ant paskutinės likusios sofos. Kiekvieną popietę, vos išgirdęs pirmuosius muzikos garsus, paskambindavau į barą ir užsakęs šalto alaus eidavau pas jį. Jis būdavo visiškai paskendęs mintyse. Vilkėdamas senu šilkinio chalatu skambindavo visą savo repertuarą, senas dainas, kurias buvau girdėjęs iš motinos, Geršvino ir Koulo Porterio kūrinis, o ypač dažnai – seną amerikietišką dainą pavadinimu „Roberta“. Kartais dainuodavome drauge.

Pirmą tų metų rudens dieną atėjo laiškas, pranešantis, kad kontorą uždaro. Pasakiau grafui, o jis atsirėmęs į pianiną nusišypsojo. – Ką gi, mielas, – tarė, – ką dabar veiksi? – Taip pasakė. O juk turėjau suprasti, kad jam tai – mirtinas smūgis. Po dviejų dienų, man renkantis savo popierius, kažkas paskambino į duris ir keturi ryžtingai nusiteikę darbininkai užsikėlę ant pečių išnešė fortepijoną. Jiems sunkiai sekėsi prasisprausti su senuoju „Steinway“ pro vartus, ir fortepijonas, matyt, kuriuo nors kampu stuktelėjo, nes nuo gatvės atsklido jo garsas, panašus į laidotuvių varpo gausmą. Visą tą laiką, kol fortepijoną nešė lauk, grafas neišėjo iš savo kambario, tačiau kai, paspaudęs akivaizdžiai susigraudinusiai grafienei ranką, išėjau ir aš, pamačiau jį stovintį prie lango – kilstelėdamas ranką atsisveikino. Tame judesyje buvo kažkas taip neatšaukiama, kad atsakiau vieninteliu, mano

manymu, įmanomu būdu. Pastačiau portfelį ant šaligatvio ir nusilenkiau.

Uždarius kontorą, keletą dienų neišėjau iš viešbučio ir maščiau apie savo ateitį. Vienintelis dalykas, kurį galėjo pasiūlyti mano pažintys, užmegztos dirbant žurnale, buvo darbas užmiestyje įsikūrusioje farmacijos kompanijoje, kur būčiau turėjęs rašyti reklaminius straipsnius nuo devintos ryto iki šeštos vakaro. Nusprendžiau palaukti, kol kas nors nutiks. Kaip apgultyje atsidūręs aristokratas.

Kasdien eidavau pažiūrėti į jūrą. Į kišenę išimetęs knygą sėsdavau į metro traukinį, važiuojantį į Ostiją, ir gerą dienos dalį praleisdavau nedidelėje pajūrio užkeigoje skaitydamas. Tada grįždavau į miestą ir šlaistydavausi *Navona* aikštės apylinkėse, kur susiradau draugų. Visi jie bastėsi, kaip ir aš, dauguma buvo intelektualai. Akyse atsispindėjo laukimas, o iš veidų visi priminė pabėgėlius. Roma buvo mūsų miestas, mus toleravo ir švelniai kalbino, tad aš taip pat, nepaisydamas tik kartkartėmis pasitaikančių laikinų darbų, ištisas savaites kenčiamo alkio, drėgme atsiduodančių niūrių viešbučių kambarių, apstatytų gelstelėjusiais ir girgždančiais, tarsi paslaptingos kepenų ligos paėstais ir perdžiūvusiais baldais, suvokiau, kad tai vienintelė vieta, kurioje galėčiau gyventi. Ir vis dėlto, kai vėl pagalvoju apie tuos metus, sugebu prisiminti vos kelis veidus ir tik labai mažai faktų, nes Roma savyje turi kažkokio svaigulio, sudeginančio prisiminimus. Tai ne tiek miestas, kiek paslaptinga jūsų dalis, besislapstantis žvėris.

Jos negalima mylėti šiek tiek: arba įsimylite ją, arba turite iš jos išvažiuoti, nes to reikalauja švelnusis žvėris – jį mylėti. Tai vienintelis mokestis, kurį teks susimokėti, nesvarbu, kas bus jus atvedę: žali vingiuoti Pietų keliai, tiesių Šiaurės plentų sūpynės ar jūsų pačių sielos bedugnės. Jei mylėsite ją, ji atsiduos jums tokia, kokios trokštate, o jums nereikės daryti nieko – tik leistis glostomiems dabarties bangų ir plūduriuoti per plauką nuo savo teisėtos laimės. Jums atsivers žibintų šviesų nušviesti vasaros vakarai, virpantys pavasario rytai, vėjyje tarsi merginų sijonai besiplaikstančios kavinių staltiesės, aštrios žiemos ir nesibaigiantys rudenys, kai miestas atrodo sergantis ir nejudrus, pavargęs, papuręs nuo prikritusių lapų, per kuriuos vaikščiosite begarsiais žingsniais. Jame bus akinančių laiptų, nuostabių fontanų, griūvančių šventyklų ir nuo valdžios nuverstiesiems priklausančios nakties tylos, kol galų gale laikas visiškai neteks prasmės, išskyrus tą naiviają – stumti laikrodžių rodykles pirmyn. Taip ir jūs, diena iš dienos laukdami, tapsite jo dalimi. Taip ir jūs pamaitinsite miestą. Kol vieną saulėtą dieną, pajutę nuo jūros atpučiantį vėją ir žvelgdami į dangų, suprasite, kad nebėra nieko, ko galėtumėt laukti.

Kartais kas nors vis pakeldavo bures. Kai taip padarė Glaukas su Serena, du tipai iš *Navona* aikštės rato, persikėliau gyventi į jų butą *Monte Mario* kvartale. Jau nebegalėjau pakęsti viešbučių kambarių, tad net buvo sunku patikėti, kad turiu kur gyventi vienas pats, o kai už penkiasdešimt tūkstančių

lirų nusipirkau jų suvargusią „Alfa Romeo“, be jokios abejonės, pagalvojau, kad gyvenime šį tą pasiekiau. Į du lagaminus susikroviau knygas ir persikrausčiau tą pačią dieną, kai jiedu išvyko. Išvyko, nes Serena pasirašė terminuotą dvejų metų sutartį ir išvažiavo dirbti scenografe Meksike, tačiau visų pirma todėl, kad jiedu išgyveno santuokos krizę ir Glaukas buvo liovėsis tapyti. Roma juodu suknežino ir jie išvyksta, nešini vardais, kurie dabar jau atrodė visiškai ne vietoje, ir nežmonišku kiekiu lagaminų. – Šlykštus miestas, – tarė Glaukas, žvelgdamas pro balkoną.

– Man čia gerai.

– Štai kaip? Tai kokio velnio visada girtas?

– Ne visada, – tariu, – dažnai. Didelis skirtumas. – Tada išsižiūrėjau į didžiulį slėnį, plytintį priešais balkoną. Beribę žalumą perpus dalijo tiltas su daugybe arkų, kelis kartus per dieną juo pravažiuodavo ilgas ir tylus kaip kirminas traukinys. Iš abiejų pusių kilo du vienuolynus juosiančios sienos. Saulei leidžiantis, iš vienuolynų atsklisdavo skambančių varpų gausmas, o artimiausi namai priešais susiliejo su žaluma ties horizontu. Milžiniškas dangus ir daug šviesos. Fantastiška vieta.

– Viskas tavo, – pasakė Glaukas, rodydamas į kambarį, kuriame stovėjome. Nebuvo reikalo inventorizuoti: viduje riogsojo senas fotelis, knygų lentyna ir lova, kuri atliko sofos funkciją. Kiti du kambariai buvo apstatyti įdėjus neką daugiau pastangų – daugiausia senais ir simpatiškais baldais iš

Porta Portese blusturgio. Vienas kambarys buvo beveik visiškai užkrautas drobėmis, dažų skardinėmis ir visokiais kito-kiais tapytojų rakandais. – Jeigu liksi be skatiko, neišparduok paveikslų, – pasakė Glaukas, tarsi kas nors būtų galėjęs norėti juos pirkti. Išėjo taręs, kad dar turi su kažkuo atsisveikinti mieste. Neprašė pavežti ir nujaučiau, kad ėjo atsisveikinti su savo drauge. Visi žinojo, kad jis turi kitą. Stambus, agresyvus – niekaip nebūtų iškentęs nepasigyres. Jis taip pat žinojo, kad mudu su Serena vienas kitam jautėme labai aiškią simpatiją, tačiau palikdavo mus vienus, nes nebuvo iš tų, kurie ko nors baimintųsi.

Serena dar tebebuvo miegamajame tarp plačiai atidarytų lagaminų. Matyt, bijojo, kad jie gali ją praryti, nes grąžydama rankas vaikščiojo pirmyn atgal. – Glaukai? – pakvietė. Pasakiau, kad jis netrukus grįš, tad ji ir toliau išsigandusiu veidu sukiojosi kambaryje. Jai trečią kartą pro mane praeinant, neiškentęs apkabinau per pečius ir ji prisispaudė man prie krūtinės, pakėlusį į mane suglumusį žvilgsnį. Tuomet apkabinau ją stipriau, tačiau ji sustingo ir aš supratau, kad tai „ne“, kad ji norėtų, jog būtų „taip“, tačiau kitą kartą, o dabar vis tiek „ne“, kad vėlu. Kalbėjomės apie Meksiką, kol grįžo Glaukas.

– Ką gi, – tarė, – eime? – Mane nustebino liūdesys jo balse. Matyt, paskutinis atsisveikinimas buvo ypač nelengvas. Stovėjo kambario viduryje, o raumeningas kūnas atrodė nuskriaustas ir vaikiškas – lyg sunkiasvorio, netekusio titulo. Pirmą kartą pajutau jam prielankumą.

Nuvežiau juos į oro uostą. Pakštelėję vienas kitam į skruostus atsisveikinome, tada nuėjau į terasą pažiūrėti, kaip jie išskrenda. Lipdami laiptukais į lėktuvą jiedu dairėsi manęs. Mojome vieni kitiems, kol įlipo į orlaivį. Lėktuvas delsė užvesti variklius, tačiau galų gale pajudėjo link tako vidurio, ten sustojo, tarsi norėdamas įkvėpti, smarkiai sugaudė, o tada ėmė važiuoti vis greičiau, atsiplėšė nuo žemės, kaip buvo praręšęs, ir žvilgėdamas saulėje kilo aukštyn, kol pradingo. Tuomet išvažiavau.

Grįždamas į miestą galvojau apie kitus atsisveikinimus. Galvojau, kaip atsisveikinau su savo tėvu ir kaip pasakiau su diev Sant Elijai. Ir galvojau, kaip visi šie atsisveikinimai pakeitė mano gyvenimą. Tačiau juk visada taip – esame tokie, kokie esame, ne dėl tų žmonių, kuriuos sutikome, o dėl tų, kuriuos palikome. Šitaip galvojau, ramiai vairuodamas senąją alfą. Ji buvo lėta ir triukšminga kaip banginis, važiuojant pro šalį medžiuose nuščiūdavo paukščiai, tarsi dangumi būtų pralinkęs juodas debesis. Galėjo pasigirti ilgu buvusių savininkų sąrašu, kuris nė kiek nenusileido nedidelio miestelio telefonų knygai, o jos pelenais ir oda atmieštas kvapas beveik svaigino.

Nusprendžiau rimtai pabandyti mesti gerti. Sėdėdavau saulėtame balkone ir skaitydavau, laikydavausi atokiai nuo barų ir juose besilankančių žmonių. Dėl karščio saldus vynas, skiestas lediniu vandeniu, kuriuo gelbėjausi, atrodė ne toks

šlykštus ir palengva palengva net ėmiau priaugti svorio. Blogiausia būdavo vakarais, kai išeidavau iš *Corriere dello Sport* redakcijos priėmimų skyriaus ir manęs laukdavo tos apmirusios valandos nuo dešimtos iki pirmos nakties. Gelbėjo merginos. Man su jomis visada gana neblogai sekėsi, o tais mėnesiais mano kova su alkoholiu žadindavo jų motinystės instinktą. Tad dažnai nutikdavo, kad nubusdavau svetimose lovose. Vienas. Mat merginos, su kuriomis susitikinėdavau, dažniausiai dirbdavo mokytojomis ar pardavėjomis ir turėdavo griežtas darbo valandas. Tiesą sakant, tie nubudimai būdavo nuostabūs. Atsikeldavau, pavaikštinėdavau po namus, įjungdavau patefoną, pažiūrėdavau, ar yra jau išvirtos kavos (ir dažniausiai būdavo), pasišildydavau. Tada nueidavau į švarius vonios kambarius, kuriuose būdavo prikabinėta rankšluosčių, pridėliota plaukų šepėčių, segtukų ir paslaptinių blyškiaspalvių kremų indelių. Paieškodavau vonios druskų (ir beveik visada rasdavau) ir ilgai mirkdavau vonioje. Galiausiai nusišluostydavau, apsirengdavau ir išeidavau, sau už nugaros užtrenkdamas duris, kurių garsas nuaidėdavo tuščiam bute.

Gatvėje nusipirkdavau laikraštį, pasidairydavau po skaitytų knygų prekystalius, nusipirkdavau šiokių tokių atsargų ir grįždavau namo svarstydamas, kaip praleisti popietę: skaityti, eiti į kiną ar į laikraščio redakciją. Kaip tik vieną tokių rytų susivokiau, kad kišenėje neturiu nė skatiko. Nebuvo tai jokia naujiena, tačiau padėtį apsunkino virtinė kitų nesėkmių: negrįžtamai už nugaros užtrenktos durys, labai tolimame

kvartale iš vakaro paliktas automobilis ir nemalonus, ramybės neduodantis jausmas, kad kažką pamiršau. Tačiau, kad ir kaip stengiausi, niekaip nepajėgiau prisiminti, ką. Tad nusimatė viena tų dienų, kai ištrūksta marškinių sagos, pameti adresų knygutę, nenuieini į susitikimus, o visos durys staiga virsta pirštų spąstais. Viena tų dienų, kai vertėtų tik užsidaryti namuose ir palaukti, kol ji praeis. Tačiau negalėjau to padaryti, tad patraukiau pėsčias. Per lietų.

Taip, nes, be to, dar ir lijo. Puikiai pamenu tos dienos lietų: pavasarinis, protarpiais merkiantis užmaršų ir besistebintį miestą, po kiekvienos liūtės užliejantis jį vis stipresniais kvapais. Miestas kvepėjo taip stipriai, kad mano gyvenime daugiau nebuvo tokios aromatų prisodrintos dienos kaip toji, kai prasidėjo ši istorija.